

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 4

БЕОГРАД 1935 ГОДИНЕ

КЊИГА 1

I ПРЕТХОДНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 20 ОКТОБРА 1935 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАЛИ:

по годинама најстарији народни посланик

СТЕВАН ЈАНКОВИЋ

И

ПРЕТСЕДНИК

СТЕВАН ЂИРИЋ

ПРИВРЕМЕНИ СЕКРЕТАРИ

МИЛОЈЕ СОКИЋ, МУСТАФА МУЛАЛИЋ, Др. ЉУТИЦА ДИМИТРИЈЕВИЋ И АНТЕ КОВАЧ

Присутни г.г. Министри: Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан М. Стојадиновић; Министар унутрашњих послова др. Антон Коросец; Министар саобраћаја др. Мехмед Спахо, Министар пољопривреде Светозар Станковић; Министар физичког васпитања народа и заступник Министра социјалне политике и народног здравља Мирко Комненовић, Министар шума и рудника Ђура Јанковић; Министар просвете Добривоје Стошовић; Министар финансија Душан Летица; Министар правде др. Миле Мишкулин; Министар пошта, телеграфа и телефона др. Бранко Каљуђерчић, Министар без портфеља др. Михо Крек.

ПОЧЕТАК У 9 ЧАСОВА.

САДРЖАЈ:

Пре дневног реда:

1 — Избор привременог претседника по годинама старости;

2 — Избор привремених секретара.

Говорници: Војко Чвркић, привремени претседник Стеван Јанковић.

Дневни ред: Избор сталног претседништва Народне скупштине: претседника, три потпретседника и пет секретара.

Говорници: Претседник Стеван Ђирић.

Војко Чвркић: Господо народни посланици, на основу земаљског Устава Скупштина се данас састала у редован сазив. У духу земаљског Устава предлажем да данашњој седници претседава најстарији по годинама народни посланик г. Стеван Јанковић (Живо одобравање и повици: Примате се! Живео!)

Привремени претседник Стеван Јанковић: Господо народни посланици, по вашем одобрењу, из ваше средине ја сам сада, овога момента, заузео место да вршим дужност привременог претседника

до избора сталног скупштинског претседника, као најстарији посланик између вас по годинама. Хвала вам! (Одобравање.)

Ја, по Закону о пословном реду, отварам ову данашњу седницу. Отварајући, господо народни посланици, ову седницу, ја вас молим да се сетимо Блаженопочившег Краља Александра и да устанемо и Његовој сени одамо заслужену почаст кличући: Слава Му! (Сви народни посланици устају са својих места, уз болне поклике: Слава Му!)

Живео Краљ Петар II! (Бурни и дуготрајни усклици: Живео! Живео! Живео!)

Господо народни посланици, Блаженопочивши Краљ Александар био је мудар Владар. Он је волео своју државу, волео свој народ и народ је Њега волео. Судбина је хтела да Му је зликовачка рука одузела живот. Али онога момента, када је последњи пут Његово јуначко срце куцало, када су се последњи пут из Његових владалачких уста могле чути речи Он је изговорио: „Чувајте ми Југославију!” (Једнодушни поклици: Чуваћемо је!)

То је, господо народни посланици, један аманет, који је оставио Владалац и кога ми морамо

чувати и у аманет оставити поколењима, да чувају јединство наше државе Југославије. (Бурно одобравање и једнодушни поклиц: Тако је!)

Господо народни посланици, Краљ Александар био је врло мудар Владалац. Он је својом мудро политиком у слободи и кроз слободу са својом народном владом стварао на свима пољима народног и државног живота, и онда, када је дошло време, са својом јуначком војском ослободио је један део наше браће и створио велику Југославију.

Господо народни посланици, наша је дужност, и не само нас него и целокупног народа, да се увек сећамо Његовог Величанства Блаженопочившег Краља Александра. (Једнодушни и болни усклици: Слава Му!)

Срећа је за наш народ што је Блаженопочивши Краљ оставио своје наследнике и оставио добре Намеснике, који ће васпитати младог Краља, у кога цео народ гледа као у сунце са неба, гледа и жели да дочека да Њ. В. Краљ буде пунолетан и спреман да управља великом, силном и славном државом Југославијом. (Општи једнодушни поклиц: Живео Краљ!)

Ми се, господо, данас налазимо у тешким економским приликама, и ми, народни посланици, које је народ у Скупштину послао, треба да се старамо да својим радом докажемо да водимо рачуна и о држави и о народу, а то ћемо доказати само онда ако будемо радили онако како интереси земље и интереси народа захтевају.

И ја желим нека нам буде срећан рад. (Живо одобравање, плескање и узвици: Живео!).

Сада ћемо прећи на дневни ред. На дневном је реду, господо народни посланици, да изаберемо најпре четири привремена секретара, који ће руководити пословима до избора сталног скупштинског часништва. По Закону о пословном реду Претседник има права да предложи секретаре. Ја ћу вам их предложити и молим вас да ове секретаре примите. Предлажем за привремене секретаре господу Милоја Сокића, Мустафу Мулалића, др. Љутицу Димитријевића и Анту Ковача. Прима ли Скупштина ова четири секретара. (Прима! Не прима!) Ја молим оне који не примају да устану, да не кажу да смо ми хтели овде нешто прошверцовати. (Сви седе). Поштована господа народни посланици сви седе, те ја оглашујем да је Народна скупштина примила предложене секретаре и молим их да заузму своја места.

Господо, данас је на дневном реду, као што знате, избор скупштинског часништва. Ја предлажем да сада изаберемо контролоре који ће присуствовати избору. Молим г. секретара да извлачи имена контролора.

Привремени секретар Милоје Сокић извлачи из кутије по три листића са именима г.г. народних посланика — контролора и то:

За избор претседника: Јеврема Томића, Боривоја Ђурића и Димитрија Мирковића;

За избор потпретседника: Војка Чвркића, Александра Лазаревића и Владимира Казимиrowића;

За избор секретара: Љубомира Пантића, Светолика Станковића и Николу Зубера.

Привремени претседник Стеван Јанковић: Објављујем да су за контролоре изабрани и то:

За избор претседника г.г. Јеврем Томић, Боривоје Ђурић и Димитрије Мирковић;

За избор потпретседника г.г. Војко Чвркић, Александар Лазаревић и Владимир Казимиrowић;

За избор секретара г.г. Љубомир Пантић, Светолик Станковић и Никола Зубер.

Господо посланици, вама треба да се раздаду листићи за гласање и ја дајем 10 минута одмора да се поделе ти листићи.

(После одмора)

Привремени претседник Стеван Јанковић: Седница се наставља. Молим господу народне посланике да седну сваки на своје место.

Господо народни посланици, сада ћемо приступити прозивци. Прозивку ће вршити први секретар којега сте ви примили, г. Милоје Сокић. Ја вас молим, господо народни посланици, да се ми покажемо сада овде у овом светом Дому достојанствени, и да своју посланичку дужност данас, при избору скупштинског часништва, извршимо на најдостојанственији начин. Сваки г. народни посланик седеће на своме месту и приступаће редом гласачким кутијама, прозивка ће се вршити полако. У томе нећемо хитати. Гужве код кутија неће смети бити. Гласач који буде гласао враћа се одмах на своје место. И сада молим да приступите гласању. Молим г. секретара да приступи прозивци: (*Војислав Лазић*: И да секретар одмах бележи у списак ко није гласао, те да се зна ко није гласао!)

Секретар Милоје Сокић прозива посланике да гласају. (Настаје тајно гласање листићима за избор скупштинског часништва).

(После гласања).

Привремени претседник Стеван Јанковић: Изволите, господо народни посланици, чути резултат гласања.

Гласало је свега 311 народних посланика. Од тога су 171 гласали за претседника г. Стевана Ђурића; (Бурно одобравање, плескање и повици: Живео Ђурић!) За г. Мирка Комненовића 136. (Одобравање и плескање). Празних листића било је 4.

Према томе за Претседника Народне скупштине изабран је г. Стеван Ђурић. (Бурно и дуго трајно плескање са узвицима: Живео Стеван Ђурић!)

Изволите чути резултат гласања за потпретседнике.

За потпретседнике гласало је укупно 311 народних посланика. Од тога су 166 гласали за потпретседнике г. Фрању Маркића и г. Јосипа Режека, за г. Радисава Вучетића 162, за г. Драгишу Цветковића 146, за г. др. Вјекослава Милетића 146, за г. др. Цафера Куленовића 139 и за г. Војислава Лазића 1. Празних листића било је 4.

Према томе изабрани су за потпретседнике г. Фрањо Маркић, (Плескање и повици: Живео!) г. Јосип Режек (Плескање и повици: Живео!) и г. Радисав Вучетић (Плескање и повици: Живео!)

Изволите, господо, чути резултат гласања за избор секретара. Гласало је свега 311 народних посланика. Од тога гласало је за г. Анту Ковача 169, за г. Воју Ненадића 166, за г. Мустафу Мулалића 163, за г. Александра Лазаревића 160, за г. др. Драгана Дамића 146, за г. Милоја Сокића 135, за г. Новицу Поповића 133, за г. др. Андреју Ве-

блеа 133, за г. Милана Бацака 133, за г. Драгомира М. Стојадиновића 133, за г. Живка Даниловића 20, за г. Ђорђа Јовановића 10, за г. Дамјана Арнаутовића 1. Празних листића било је 7.

Према томе за секретаре изабрани су г.г. Анте Ковач, Војислав Ненадић, Мустафа Мулалић, Александар Лазаревић и др. Драган Дамић. (Пљескање са узвицима: Живели! — Граја.) Господо народни посланици, ја вас молим, да извршимо своју дужност, као што сам то већ рекао, на један најдостојанственији начин и молим да будете мирни.

Молим новоизабрано претседништво Народне скупштине да заузме своја места.

(Изабрано претседништво Народне скупштине на челу са претседником г. Стеваном Ђирићем заузима своја места, уз бурно одобравање и пљескање Народне скупштине).

Претседник Стеван Ђирић: (Опште бурно одобравање и дуготрајно пљескање).

Господо народни посланици, допустите ми, да, у име изабраних другова и у име своје, најсрдачније захвалим на поверењу, које сте нам поклонили. (Бурно одобравање са усклицима: Живео!)

И ако долазимо из једне тешке борбе, и ако би било у природи људској, да учинимо коју омашку па да, може бити, унесемо личну ноту у ову нашу захвалницу, ја ћу се трудити да говорим са овога места, као што сам говорио увек, непристрасно, објективно, онако, да цела Народна скупштина може сваку моју реч одобрити. (Бурно пљескање са усклицима: Тако је! — Живео!).

Господо народни посланици, зато сматрам за своју прву дужност, да захвалим старини г. Стевану Јанковићу, (Пљескање и узвици: Живео!) што је онако достојанствено водио ову седницу и његовим помагачима, које је сам изабрао делимице, а који су, делимице, по Пословнику коцком одређени.

Ова достојанствена седница доказ је — то говорим у име свих вас, господо народни посланици — да ова Народна скупштина хоће и жели достојанствено да ради на тешким проблемима, којих решење народ од ње очекује. (Бурно одобравање и повици: Тако је! Живео!)

Ако се на свима странама има иста добра воља, као што постоји добра воља у овој Народној скупштини, да оне задатке, које народ од ње очекује, решава, уложивши све своје снаге у решавање тих задатака, онда можемо сигурно знати да стојимо пред једном ером која ће донети успеха, који отаџбина и народ толико очекују. (Бурно одобравање, пљескање и поклицы: Тако је!)

Господо народни посланици, ви сте данас одлучили да за даље време водимо ову Скупштину ми, који смо је са врло малим изузетком и до сада водили. Пошто би то била лична нота, из тога нећу да изводим никакав закључак, али хоћу усрдно да вам кажем: ја и моји другови, који смо навикли на неједнаку борбу, јер у нашем арсеналу оружја нема безобзирности или нечега што би томе било слично, (Бурно одобравање и повици: Тако је!) од свег срца, после оних неправедних и неоправданих нападаја на претседника и претседништво, (Повици: Тако је!) кажем вам хвала! (Повици: Тако је! Пљескање.)

Господо народни посланици, по § 26 Закона о пословном реду у Народној скупштини, ја ћу Господину Претседнику Министарског савета саопштити избор Претседништва Народне скупштине, а Господин Претседник Министарског савета, по истом параграфу Пословника, саопштиће Претседнику Скупштине кад ће и на који од начина предвиђених у истом параграфу Високо Краљевско Намесништво седнице Народне скупштине отворити.

Према томе дневни ред ове седнице је исцрпен. Ја је стога, са вашим пристанком, закључујем, а идућу ћу сазвати писменим путем. (Бурни и дуготрајни узвици: Живео Претседник!)

Седница је закључена у 12.15 часова.

